

Нацрт

На основу члана 41а став 2. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 14/16)) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС и 44/14),

Влада доноси

УРЕДБУ
О ПРОГЛАШЕЊУ ПАРКА ПРИРОДЕ
„ЗЛАТИБОР”

Члан 1.

Златиборски планински масив, који обухвата пространу природну целину на југозападу Србије, у зони Старог Влаха, на источним Динаридима, ставља се под заштиту и проглашава парком природе под именом „Златибор”, као природно добро од изузетног значаја и сврстава се у I категорију заштите као парк природе (у даљем тексту: Парк природе „Златибор”).

Јужну границу Парка природе „Златибор” чини река Увац са приобаљем, док се западна граница поклапа са државном границом према Републици Српској, према северу граница иде падинама Мокре и Семегњевске горе, Груде, заобилази насељено место Златибор и наставља северним падинама Чиготе, источну границу чине река Катушница са приобаљем и падине Муртенице.

Члан 2.

Парк природе „Златибор” има карактер висоравни сложене тектонске и морфолошке структуре, испресецан клисурама и кањонским долинама бројних река. На простору Златиборске висоравни евидентирано је 37 објеката геонаслеђа и то: 17 геоморфолошких, 9 спелеолошких, 3 архитектонско-петролошка и 8 геолошких објеката. Једно од највреднијих подручја Парк природе „Златибор” је кањонска долина реке Увац, са бројним долинским меандрима, чије су воде према постојећим индикаторима у првој класи квалитета.

Специфичност флоре и вегетације условљена је утицајем серпентинске геолошке подлоге, те се на овом подручју налазе станишта бројних ретких и угрожених биљних врста (од укупно 1.044, 226 које имају национални и међународни значај, 34 врсте су у категорији строго заштићених, а 112 таксона у категорији заштићених врста). На Прелиминарној Црвеној листи флоре Србије, налази се 80 таксона, а на целокупном простору констатовано је 76 ендемичних таксона.

У Парку природе „Златибор”, доминирају аутохтоне шуме црног бора и мешовите шуме црног и белог бора, које су сврстане у приоритетна Natura 2000 станишта. Такође, присутне су строго заштићене врсте - муника и заштићене врсте клокочика, дрен, хајдучка опута и бреза.

На овом подручју су од рибљих врста присутне младица, поточна пастрмка и бркица, а посебно је значајна врста вијуница, јер представља строго заштићену врсту. Забележено је присуство укупно 18 врста водоземаца и гмизаваца, што чини 38,30% од укупног броја врста које насељавају територију Републике Србије.

Због великог богатства и разноврсности, подручје Парка природе „Златибор”, уврштено је у одабрана подручја за дневне лептире (РВА-Prime Butterfly Areas) и представља станиште значајним популацијама циљних врста лептира. Забележено је присуство око 154 врсте птица, што подручје Парка природе „Златибор” сврстава у попис подручја за птице од изузетног националног значаја (ИВAnас-68), што чини 42% од свих до сада регистрованих врста у Србији, од чега 127 врста су строго заштићене, док је 27 врста заштићено. Забележено је око 38 врста сисара, што тренутно чини 40% врста, које су до сада на било који начин регистроване на територији Србије.

Посебну лепоту и препознатљивост Парка природе „Златибор”, даје традиционалан начин живота у старовлашком типу насеља, са дводелном брвнарком, као основним грађевинским обликом. Основну вредност представљају и утврђена непокретна културна добра: Црква брвнара у Доњој Јабланици, Црква брвнара у Доброселци и Манастирски комплекс Увац, као и неколико евидентираних добара.

Члан 3.

Парк природе „Златибор” налази се на територији општина Чајетина, Ужице, Нова Варош и Прибој и обухвата: на територији општине Чајетина, катастарку општину Стубло и делове катастарских општина Алин поток, Бранешци, Гостиље, Доброселица, Дренова, Јабланица, Љубиш, Семегњево, Чајетина и Шљивовица; на територији општине Ужице обухвата део катастарске општине Мокра Гора; на територији општине Нова Варош обухвата делове катастарских општина Бела река, Драглица, Негбина и Сеништа; на територији општине Прибој обухвата делове катастарских општина Бања, Кратово и Рача.

Површина Парка природе „Златибор“ износи 41.923,26 ha, од чега је 18.158,83 ha (43,31%) у државном власништву, 23.582,42 ha (56,25%) у приватном, 93,68 ha (0,22%) у јавном, 74,85 ha (0,18%) у друштвеном, 12,13 ha (0,03%) у црквеном и 1,35 ha (0,00%) у другим облицима власништва.

Опис границе и графички приказ Парка природе „Златибор” дати су у Прилогу - Опис границе и графички приказ Парка природе „Златибор”, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 4.

На подручју Парка природе „Златибор”, није дозвољено обављати радове и активности, за које се у складу са законом којим се уређује заштита природе, утврди да могу оштетити популације, заједнице и станишта биљних и животињских врста из члана 2. ове уредбе, нарушити природне процесе и еколошку целовитост подручја или значајно неповољно утицати на естетска и културно-историјска обележја подручја и животну средину.

Члан 5.

На подручју Парка природе „Златибор” утврђују се режими заштите I, II и III степена.

Режим заштите I степена, укупне површине 2.299,59 ha, односно 5,48 % подручја Парка природе „Златибор”, обухвата следеће површине, односно локалитете:

- 1) „Виогор”, површине 308,53 ha (91,86% у државној, а 8,14% у приватној својини), општине: Чајетина (К.О. Семегњево) и Ужице (К.О. Мокра Гора);

- 2) „Црни Рзав”, површине 374,96 ha (100% у државној својини), општина: Чајетина (К.О. Јабланица и К.О. Бранешци);
- 3) „Клисура Увца”, површине 1.393,27 ha, (91,51% у државној, а 8,49 у приватној својини), општине: Чајетина (К.О. Јабланица и К.О. Стубло) и Прибој (К.О. Рача и К.О. Кратово);
- 4) „Клисура Гриже”, површине 222,83 ha (100% у државној својини), општина Чајетина (К.О. Стубло и К.О. Доброселица).

Режим заштите II степена, укупне површине 19.148,28 ha, односно 45,67 % подручја Парка природе „Златибор”, обухвата следеће површине односно локалитете:

- 1) „Семегњевска гора-Црни Рзав-Чавловац“, површине 5.859,11 ha (46,39% у државној, а 53,61% у приватној својини), општине: Чајетина (К.О. Семегњево, К.О. Јабланица и К.О. Бранешци) и Ужице Ужице (К.О. Мокра Гора);
- 2) „Бијеле воде”, површине 523,74 ha (83,72 % у државној, 16,09% у приватној и 0,19% у јавној својини), општина Чајетина (К.О. Шљиликовица и К.О. Бранешци);
- 3) „Рибничко језеро”, површине 398,70 ha (100% у државној својини), општина Чајетина (К.О. Јабланица и К.О. Чајетина);
- 4) „Равни Торник”, површине 293,74 ha (94,14 % у државној, а 5,86% у приватној својини), општина Чајетина (К.О. Доброселица);
- 5) „Чигота”, површине 3.973,60 ha (30,59 % у државној, 67,30% у приватној, 0,30% у јавној, 1,81% у друштвеној својини), општине: Чајетина (К.О. Доброселица, К.О. Алин поток, К.О. Гостиље, К.О. Љубиш и К.О. Чајетина) и Нова Варош (К.О. Драглица);
- 6) „Клисура Катушнице”, површине 220,35 ha (41,57% у државној, 58,43% у приватној својини), општина Чајетина (К.О. Дренова и К.О. Гостиље);
- 7) „Муртеница”, површине 2.466,08 ha (50,75% у државној, 49,25% у приватној својини), општинаме: Чајетина (К.О. Љубиш) и Нова Варош (К.О. Негбина, К.О. Драглица и К.О. Бела река);
- 8) „Клисура Увца”, површине 5.412,95ha (27,18% у државној, 72,72% у приватној својини), општине: Чајетина (К.О. Љубиш) и Нова Варош (К.О. Негбина, К.О. Драглица и К.О. Бела река).

Режим заштите III степена, укупне површине 20.475,39 ha, односно 48,85% подручја Парка природе „Златибор”, обухвата преостали део заштићеног подручја који није обухваћен режимом заштите I и II степена.

Члан 6.

На површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, осим забране радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, забрањују се и:

- 1) образовање депонија;
- 2) слободно испуштање отпадних и загађујућих вода у водотоке;
- 3) отварање нових мајдана техничког камена унутар заштићеног подручја, осим уколико се материјал таквих или сличних карактеристика не може наћи на подручју изван граница заштићеног подручја, или је исти привременог карактера просторно и временски строго ограничен а користи се за побољшање услова живота локалне заједнице (изградња и одржавање локалних саобраћајница и сл.);

- 4) експлоатација минералних сировина у зонама непосредне и уже заштите изворишта водоснабдевања, на подручјима или у близини подручја намењеног туризму, на подручју или у близини заштићене околине непокретних културних добара;
- 5) уништавање и сакупљање строго заштићених и заштићених биљних и животињских врста;
- 6) чиста сеча шумских површина;
- 7) сеча појединачних старих стабала, импозантних дендрометријских карактеристика;
- 8) уклањање аутохтоне вегетације;
- 9) уношење инвазивних алохтоних врста;
- 10) узнемиравање фауне и сакупљање јаја;
- 11) риболов речног и поточног рака.

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) начин газдовања предвиђен и прописан посебним шумским основама за све газдинске јединице које су у заштићеном подручју;
- 2) изградња енергетских објеката и мини хидроелектрана снаге максимално до 30 MW, изузимајући водотоке са изразито клисурастим и кањонским долинама (Доброселичка река, Рибница, Јабланица);
- 3) риболов, осим у периоду ловостаја за поточне пастрмке од 1. октобра до 1. марта и клена од 15. априла до 31. маја. Минимална дозвољена величина уловљених риба - поточна пастрмка 25 cm, дужичаста пастрмка 25 cm, поточна мрена 15 cm, клен 20 cm, кркуше 10 cm;
- 4) дневни улов рибе за рекреативне риболовце на највише 5 kg аутохтоних врста риба, а за поједине врсте и по броју примерака (за пастрмке и друге дефинисане врсте до 3 комада збирно; за клена уз друге врсте до 10 комада збирно).

Члан 7.

На површинама на којима је утврђен режим заштите II степена спроводи се активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса.

Осим забране радова и активности из члана 6. ове уредбе, у режиму заштите II степена забрањује се и:

- 1) изградња викендица и других породичних објеката за одмор;
- 2) изградња јавних скијалишта;
- 3) изградња ветрогенератора;
- 4) изградњу рударских објеката;
- 5) експлоатација минералних сировина, тресета и материјала речних корита;
- 6) привредни риболов;
- 7) изградња објеката за рециклажу и спаљивање отпада и образовање депонија отпада;
- 8) измена морфологије терена, односно извођење радова који би могли да униште или наруше геоморфолошке и хидролошке карактеристике подручја;

- 9) превођење вода и измену хидродинамичких карактеристика и режима потока и река, као и све друге радове и интервенције које могу утицати на измену хидролошког режима подземних и површинских вода;
- 10) каптирање извора, изградња хидротехничких објеката (брана–акумулација), преграђивање и регулација водотока, као и изградња хидроелектрана на водотоцима или њиховим деловима који су клисурастог или кањонског типа, или им акумулације залазе у клисурасте и кањонске делове водотока;
- 11) промена намене водног земљишта,
- 12) изградња септичких јама пропусног типа и свако испуштање отпадних и осочних вода у водоток и земљиште;
- 13) предузимање радњи и активности које би уништиле, измениле или нарушиле геоморфолошке и хидролошке карактеристике Гостиљског и водопада Скакавац;
- 14) извођење радова на сечи шумског комплекса, осим узгојно-санитарних радова;
- 15) сеча и уништавање стабала мунике, као и уништавање подмлатка;
- 16) постављање табли и других обавештења на стаблима;
- 17) неконтролисано сакупљање лековитог биља;
- 18) употреба хемијских средстава;
- 19) паљење ватре, осим на местима одређеним за ту намену;
- 20) сваки вид риболова у изворишним деловима Катушнице, на читавом току Љубишнице, Беле реке, Доброселичке реке и на току реке Увац у границама заштићеног подручја, изузев риболова у научно-истраживачке сврхе;
- 21) риболов речног и поточног рака, као и рибилов на лињак и вијуницу;
- 22) све радње и активности којима се угрожава фауна риба и ремети њихов мрест, раст, исхрана и кретање;
- 23) уништавање гнезда птица и активности које доводе до узнемиравања птица у периоду размножавања (март–јул);
- 24) сакупљање и стављање у промет свих врста са списка Уредбе о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне без дозволе надлежног министарства;
- 25) сакупљање, оштећење, хватање, убијање и узнемиравање свих врста биљака и животиња које се налазе на списку Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива;
- 26) формирање мрциништа на подручју карстних седимената природног добра;
- 27) формирање позајмишта или отварања каменолома;
- 28) површинска експлоатација минералних сировина;
- 29) извођење геолошких истраживања која подразумевају израду истражних објеката (бушотине, раскопи, усеци, засеци и сл.).
Радови и активности ограничавају се на:
  - 1) традиционално коришћење камена, глине и другог материјала за локалне потребе;
  - 2) формирање шумских и пољопривредних монокултура;
  - 3) уношење врста страних за дивљи биљни и животињски свет регије у којој се налази заштићено подручје;
  - 4) подземну експлоатацију минералних сировина - улаз у рударске просторије мора бити формиран изван режима заштите II степена;

- 5) активности само хитних и неопходних санационих шумских радова након акцидентних ситуација приликом ветролома, ветроизвала, пожара, каламитета инсеката и слично без услова Завода за заштиту природе;
- 6) на газдовање шумама и шумским земљиштима утврђеним у плановима и основама газдовања шумама, газдовање блиско природном, којима се обезбеђује одржавање постојећих шумских екосистема и побољшање њиховог састава, структуре и здравственог стања, очување разноврсности и изворности дрвећа, жбуња и осталих биљних и животињских врста у шумским састојинама;
- 7) на истраживања природног ширења мунике и примену узгојних мера којима би се омогућила природна обнова, формирање и очување састојине мунике, као и повећање бројности њеног подмлатка;
- 8) примену одговарајућих биолошких мера против фитопатолошких и ентомолошких обољења шума;
- 9) на активности везане за унапрђење популација ретких и угрожених биљних и животињских врста;
- 10) контролисану посету у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе;
- 11) спровођење активности у оквиру научно-истраживачких радова и праћење природних процеса;
- 12) спровођење одговарајућих мера противпожарне и противерозине заштите;
- 13) уклањање ниског растиња сходно орографији терена ради омогућавања несметаног пролаза дуж клисура и кањона;
- 14) изградњу објеката туристичког смештаја, угоститељства, туристичке инфраструктуре на изградњу мањих објеката за презентацију природних вредности или објеката у традиционалном стилу;
- 15) изградњу објеката саобраћајне, енергетске, комуналне и друге инфраструктуре, стамбених и економских објеката пољопривредних и шумских газдинстава, само на објекте који не утичу негативно на повољнији положај животињских или биљних врста, њихових станишта, природних вредности, лепоту предела, тресетишта;
- 16) изградњу објеката за конвенционално гајење домаћих животиња и дивљачи у оквиру постојећих сеоских домаћинстава капацитета;
- 17) риболов на рекреативни и научно-истраживачки;
- 18) ловство на санитарни лов дивљачи.

Члан 8.

На површинама на којима је утврђен режим заштите I степена спроводи се строга заштита, којом се омогућавају процеси природне сукцесије и очување станишта и животних заједница у условима дивљине.

Осим забране радова и активности из чл. 6. и 7. ове уредбе, у режиму заштите I степена забрањује се и:

- 1) коришћење природних ресурса и изградња објеката;
- 2) слободна, неконтролисана посета и обилазак, кретање ван постојећих путева и специјално утврђених стаза;

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) радове и активности на научна истраживања и праћење природних процеса;

- 2) контролисану посету у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе, а које нису у супротности са циљевима очувања природних вредности;
- 3) спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава биљних и животињских болести и пренамножавања штеточина, уз сагласност Министарства.

Члан 9.

Парка природе „Златибор” поверава се на управљање Јавном предузећу „Србијашуме”, Београд (у даљем тексту: Управљач).

У обављању законом утврђених послова управљања заштићеним подручјем, Управљач је овлашћен и дужан нарочито да: организује чуварску службу; обележи заштићено подручје и подручје заштитне зоне; донесе план управљања, годишњи програм управљања и акт о унутрашњем реду и чуварској служби; води евиденције о природним вредностима и људским активностима; обавештава кориснике заштићеног подручја и заштитне зоне о могућностима за обављање радова и активности; учествује у поступку утврђивања накнаде за ускраћивање или ограничавање права коришћења; издаје сагласности и одобрења; прати стање и води евиденције о природним вредностима, непокретностима и људским активностима; утврђује и наплаћује накнаде за коришћење заштићеног подручја.

Управљач је дужан да изврши упис делатности управљања заштићеним подручјем у складу са прописима којима се уређује класификација делатности и регистрација удружења у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 10.

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности Парка природе „Златибор”, спроводи се према плану управљања који доноси Управљач на период од десет година (у даљем тексту: План управљања), са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе.

План управљања садржи циљеве и приоритетне задатке очувања повољног стања заштитне зоне, као и превентивне мере заштите од пожара у складу са законом којим се уређује заштита од пожара и прописима донетим на основу тог закона.

План управљања Управљач доноси и доставља министарству надлежном за послове заштите природе (у даљем тексту: Министарство) најкасније у року од десет месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У поступку давања сагласности на План управљања, министарство прибавља мишљења министарстава надлежних за послове науке, просвете, туризма, просторног планирања, водопривреде, рударства, пољопривреде, шумарства и финансија.

Управљач је дужан да једном у три године анализира спровођење Плана управљања и остварене резултате и по потреби изврши његову ревизију.

До доношења Плана управљања, Управљач врши послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави Министарству на сагласност у року од 30 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Годишњи програм управљања из става 6. овог члана садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих

задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социоекономског развоја; приказ конкретних послова на изради и доношењу управљачких докумената, првенствено Плана управљања, акта о унутрашњем реду и чуварској служби и акта о накнади за коришћење заштићеног подручја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

Члан 11.

Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У оквиру садржине прописане Законом о заштити природе, правилником се ближе утврђују забрањени радови и активности, као и правила и услови обављања радова и активности који су допуштени на подручју Парка природе „Златибор”.

Правилник се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 12.

Управљач је дужан да на прописан начин обележи Парк природе „Златибор”, његове спољне границе и границе површина, односно локалитета са режимом заштите I, II и III степена најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Управљач је дужан да у сарадњи са Републичким геодетским заводом и Заводом за заштиту природе Србије, извршити идентификацију граница Парка природе „Златибор” на терену, дигиталној ортофото карти и катастарском плану, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

На операт, односно записник о утврђивању граница из става 2. овог члана, сагласност даје министарство надлежно за послове просторног планирања.

Границе утврђене, описане и верификоване на начин прописан у ст. 2. и 3. овог члана, сматраће се меродавним у свим стварима које се тичу спровођења ове уредбе.

Члан 13.

Управљач је дужан да заснује дигиталну базу података, односно географски информациони систем о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Парком природе „Златибор”, у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 14.

Управљач доноси и доставља Министарству на сагласност акт о накнади за коришћење заштићеног подручја Парка природе „Златибор”, најкасније у року од 90 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 15.

Средства за спровођење Плана управљања Парка природе „Златибор” обезбеђују се из буџета Републике Србије, од накнаде за коришћење заштићеног подручја, прихода остварених обављањем делатности Управљача и из других извора у складу са законом.

Члан 16.

Плански документи, планови, програми и основе из области шумарства, ловства, управљања рибљим фондом, водопривреде, пољопривреде и туризма и други програми и планови који се односе на коришћење природних ресурса и простора у заштићеном подручју Парка природе „Златибор”, усагласиће се са Просторним планом Републике Србије, овом уредбом и Планом управљања из члана 10. ове уредбе.

Члан 16.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број:

У Београду, 2017. године

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК